

Till vilket pris? Att vara internationell student i Finland

Internationella grundexamensstuderande i Finland

At What Cost? Being an International Student in Finland	1
Tiivistelmä	1
Sammanfattning	2
Inledning	1
Grundläggande information om respondenterna	1
Vardagsliv, studier och integration	2
Finansiering av studier och terminsavgifter	4
Sysselsättning	6
Framtiden i Finland	7
Sammanfattning och slutsatser	9
Källor	10

Tiivistelmä

At what Cost? Being an International Student in Finland on kansainvälisille perustutkinto-opiskelijoille suunnattu tutkimus, jolla selvitetään opiskelijoiden kokemuksia ja mielipiteitä opiskelusta ja tulevaisuudesta Suomessa. Tutkimus on Suomen ylioppilaskuntien liiton SYL:n ja Suomen opiskelijakuntien liiton SAMOKin tilaama ja sen toteutti Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus sr. Kyselyyn vastasi 656 kansainvälistä korkeakouluopiskelijaa.

Yleisimmät syyt valita Suomi opiskelumaaksi olivat suomalaisen koulutusjärjestelmän hyvä maine, Suomen houkuttelevuus maana sekä korkeakoulun laatu ja maine. Hieman alle viidennes vastaajista kertoi harkinneensa opintojensa keskeyttämistä. Yleisimmät syyt opintojen keskeyttämisen harkitsemiselle olivat toimeentulovaikeudet ja motivaatio-ongelmat. Opintoja hidastaviksi tekijöiksi koettiin useimmin niin ikään toimeentulovaikeudet, ongelmat suomalaiseen yhteiskuntaan integroitumisessa sekä motivaatio-ongelmat. Yleisellä tasolla viidennes vastaajista koki, että ei ole tervetullut Suomeen. Ongelmia Suomeen integroitumisessa oli ollut puolella vastaajista.

Selvästi yleisin keino opintojen rahoittamiseksi oli perheen taloudellinen tuki. Myös säästöt ja palkkatulot olivat tärkeitä rahoituslähteitä. Apurahojen merkitys on selvästi suurempi yliopistoissa kuin ammattikorkeakouluissa, joissa ne vaikuttavat olevan melko harvinaisia. Vain joka kymmenes sellainen vastaaja, joka ei tällä hetkellä maksa lukukausimaksuja, olisi valmis maksamaan opinnoistaan. Lukukausimaksuja maksavista neljä viidestä ilmoitti, että ei olisi valmis maksamaan nykyistä suurempia lukukausimaksuja. Lähes kaksi kolmesta kuitenkin koki, että on saanut vastinetta rahoilleen.

Vain melko pieni osa vastanneista oli saanut Suomesta työ- tai harjoittelupaikan. Tärkeimmiksi työllistymisen esteiksi koettiin kielitaitovaatimukset, kova kilpailu työmarkkinoilla sekä työpaikkojen vähäisyys. Vastaavasti parhaiksi työ- tai harjoittelupaikan saamista edistäviksi keinoiksi katsottiin suomen tai ruotsin opettelu sekä englannin kielen käytölle avoimempi työkuulttuuri.

Valtaosa vastanneista arvioi kokemuksensa opinnoista hyväksi ja lähes yhtä moni suosittelisi omaa koulutusohjelmaansa kansainväliselle hakijalle. Selvästi yli puolet vastanneista valitsisi Suomen opiskelumaakseen, jos hakisi opiskelupaikkaa nyt.

Suomesta asumista pidettiin melko todennäköisenä vielä viiden vuoden kuluttua, mutta tästä pidemmällä aikajänteellä Suomessa pysyminen oli keskimäärin epätodennäköistä. Tärkeimmät Suomeen jäämistä puoltavat tekijät olivat turvallisuus, kansainvälinen ilmapiiri, suomalaisen yhteiskunnan toimivuus sekä työllisyys. Suomen houkuttelevuutta vastaavasti vähensivät vaikeudet saada oleskelulupa tai kansalaisuus, työllisyys sekä sää ja ympäristöolot.

Sammanfattning

At what Cost? Being an International Student in Finland är en undersökning riktad till internationella grundexamensstuderande som utreder studerandenas erfarenheter och åsikter om deras studier och framtid i Finland. Undersökningen har beställts av Finlands studentkårers förbund FSF och Finlands studerandekårers förbund SAMOK och genomfördes av Forskningsstiftelsen för studier och utbildning Otus sr. Enkäten besvarades av 656 internationella högskolestuderande.

De vanligaste orsakerna till att välja Finland som studieland var det finländska utbildningssystemets goda anseende, Finlands attraktivitet som land samt högskolans kvalitet och anseende. Något under en femtedel av respondenterna uppgav att de övervägt att avbryta sina studier. De vanligaste orsakerna till att man övervägde att avbryta studierna var utkomstsvårigheter och motivationsproblem. Utkomstsvårigheter, problem med integrationen i det finländska samhället och motivationsproblem upplevdes oftast som faktorer som fördröjde studierna. På ett allmänt plan upplevde en femtedel av respondenterna att de inte är välkomna till Finland. Hälften av respondenterna hade haft problem med integrationen i Finland.

Det klart vanligaste sättet att finansiera studierna var familjens ekonomiska stöd. Även besparingar och löneinkomster var viktiga finansieringskällor. Stipendiernas betydelse är klart större vid universiteten än vid yrkeshögskolorna, där de verkar vara ganska sällsynta. Endast var tionde respondent som för närvarande inte betalar terminsavgifter är beredd att betala för sina studier. Fyra av fem som betalade terminsavgifter uppgav att de inte skulle vara beredda att betala högre terminsavgifter än i nuläget. Nästan två av tre upplevde dock att de fått valuta för pengarna.

Endast en liten del av respondenterna hade fått en arbets- eller praktikplats i Finland. De viktigaste hindren för sysselsättning ansågs vara kraven på språkkunskaper, hård konkurrens på arbetsmarknaden och få arbetsplatser. På motsvarande sätt ansågs de bästa metoderna för att få en arbets- eller praktikplats att lära sig finska eller svenska samt en arbetskultur som var mer öppen för att använda engelska.

Majoriteten av respondenterna bedömde sina studier som goda och nästan lika många skulle rekommendera sitt eget utbildningsprogram för internationella sökande. Klart över hälften av respondenterna skulle välja Finland som studieland om de ansökte om studieplats nu.

Att bo i Finland ansågs vara ganska sannolikt ännu efter fem år, men på längre sikt ansågs det i genomsnitt vara osannolikt att stanna i Finland. De viktigaste faktorerna som talade för att stanna i Finland var säkerhet, den internationella atmosfären, det finländska samhällets funktion och sysselsättning. Finlands attraktivitet minskade på motsvarande sätt på grund av svårigheterna att få uppehållstillstånd eller medborgarskap, sysselsättning samt vädret och miljöförhållandena.

Inledning

At what Cost? Being an International Student in Finland är en enkätundersökning riktad till internationella grundexamensstuderande som utreder studerandenas erfarenheter och åsikter om deras studier och framtid i Finland. Undersökningen har beställts av Finlands studentkårers förbund FSF och Finlands studerandekårers förbund SAMOK och genomfördes av Forskningsstiftelsen för studier och utbildning Otus sr.

Målgruppen för undersökningen var internationella studerande som avlägger lägre eller högre högskoleexamen i Finland. Datainsamlingen genomfördes med en elektronisk enkät 1.10–31.10.2024. Enkäten spreds med en öppen inbjudan via högskolor och studerandeorganisationer. Sammanlagt inkom 656 svar.

Med enkäten samlade man in information om vardagen, finansieringen av studierna, sysselsättningen och tankarna om framtiden i Finland av internationella examensstuderande som studerar i Finland. I denna rapport presenteras enkätens kvantitativa resultat. Enkäten innehöll också flera öppna frågor som fick hundratals svar. Efter att de kvantitativa resultaten publicerats arkiveras enkätmaterialen för forskningsändamål, vilket förhoppningsvis också gör det möjligt att använda de fritt formulerade svaren i framtida forskning.

Grundläggande information om respondenterna

Enkäten besvarades av sammanlagt 656 internationella grundexamensstuderande. De representerar 75 olika nationaliteter och dessutom fanns det några tiotals dubbelmedborgare. 34 procent av respondenterna var medborgare i EU/EES-länder (inkl. de dubbelmedborgare som också hade medborgarskap i ett EU/EES-land) och 66 procent medborgare i andra länder. Över hälften (52 %) av respondenterna var asiater och en tredjedel (33 %) européer. 7 procent av respondenterna var från Afrika, 5 procent från Nordamerika och 2 procent från Sydamerika. Cirka fyra procent av respondenterna hade dubbelt medborgarskap i länder på olika kontinenter.

Svar inkom från nästan alla högskolor i Fastlandsfinland med undantag av ett universitet och fem yrkeshögskolor. Av respondenterna studerar 71 procent vid ett universitet och 29 procent vid en yrkeshögskola. Från universiteten inkom det förhållandevis flera svar, eftersom 42 procent av de internationella grundexamensstuderandena studerade vid universitet och 58 procent vid yrkeshögskolor enligt statistiken från 2022 (Utbildningsförvaltningens statistiktjänst, n.d.). 42 procent av respondenterna avlade lägre högskoleexamen och 58 procent högre.

Målgruppens och respondenternas fördelning enligt utbildningsområde presenteras i tabell 1. Det inkom svar från alla branscher. Mest underrepresenterade är servicebranscherna, databehandling och datateknik (ICT) samt handel, förvaltning och juridik. Jord- och skogsbruksbranscherna, de samhällliga områdena och naturvetenskaperna var överrepresenterade. För analyserna har materialet viktats enligt utbildningsområde för att bättre representera målgruppen.

Table 1: Field of study

Field of study	Target group (%)	Respondents (%)
Education	2,6	5,2
Arts and humanities	7,8	14,2
Social sciences, journalism and information	3,6	7,6
Business, administration and law	21,1	13,7
Natural sciences, mathematics and statistics	6,4	13,3
Information and Communication Technologies (ICT)	22,1	12,3
Engineering, manufacturing and construction	20,2	18,1
Agriculture, forestry, fisheries and veterinary	1,2	4,3
Health and welfare	11,0	9,9
Services	4,1	1,4
Total	100,0	100,0
N	26 214	648

Kvinnor svarade med förhållandevis större entusiasm än män. 60 procent av respondenterna kvinnor, medan endast 45 procent av målgruppen var kvinnor. Knappt 4 procent av respondenterna uppgav något annat kön. På grund av det ringa antalet respondenter beaktas de inte i granskningarna enligt kön. 36 procent av respondenterna var under 25 år, 35 procent 25–29 år och 29 procent över 29 år, dvs. respondenterna är ganska unga.

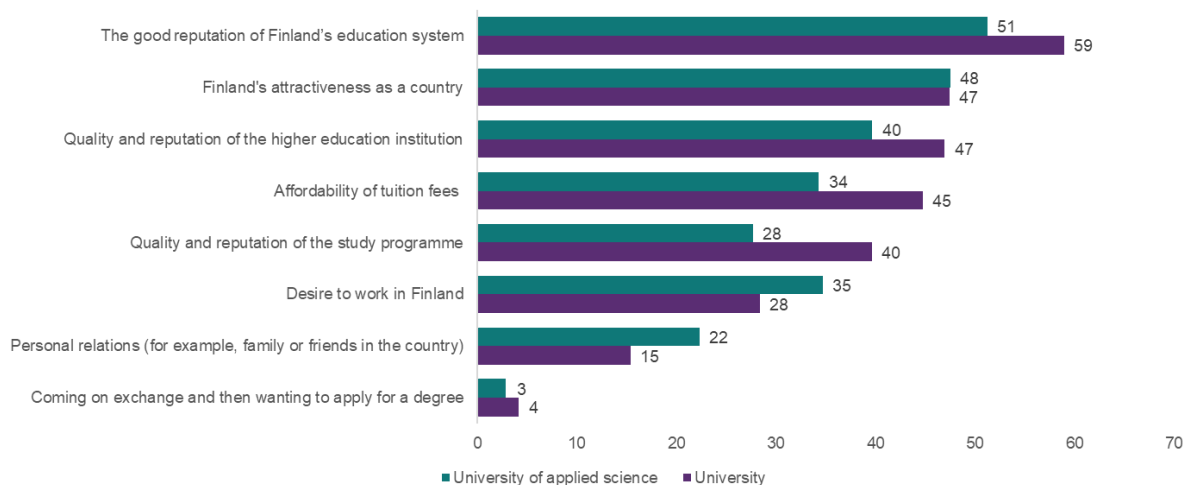
Den vanligaste boendeformen var en delad bostad, vilket var boendeformen för upp till 45 procent av respondenterna. 26 procent bodde ensamma, 18 procent med sin partner och 11 procent av respondenterna på annat sätt. Enligt Studerandebarmetern 2022 (SOA, 2023) bodde 44 procent av de finländska högskolestuderandena ensamma, 29 procent tillsammans med sin partner och endast 7 procent bodde i en delad bostad. 9 procent av respondenterna hade barn att försörja.

Respondenterna hade bott i Finland i genomsnitt 1,9 år. 34 procent hade bott i Finland under ett år, 31 procent över ett år men under två år, 17 procent över två men under tre år och 19 procent tre år eller längre.

Vardagsliv, studier och integration

Respondenterna tillfrågades varför de hade valt Finland som studieland. Man kunde välja fyra alternativ. Det vanligaste svaret var det finländska utbildningssystemets goda anseende, som 56 procent av respondenterna valde. Finlands attraktivitet som land (47 %), högskolans kvalitet och anseende (44 %) samt att terminsavgifterna var skäliga (41 %) var också vanliga orsaker. Utbildningsprogrammets kvalitet och anseende hade varit en viktig faktor för 35 procent och viljan att arbeta i Finland för 31 procent. I figur 1 presenteras svarens fördelning enligt högskolesektor. Utbildningsprogrammets kvalitet och anseende var klart vanligare svar vid universiteten (40 %) än vid yrkeshögskolorna (28 %), liksom också terminsavgifternas skälighet (45 % vid universiteten och 34 % vid yrkeshögskolorna). På motsvarande sätt var personliga relationer, såsom familj eller vänner, klart vanligare orsaker att söka sig till

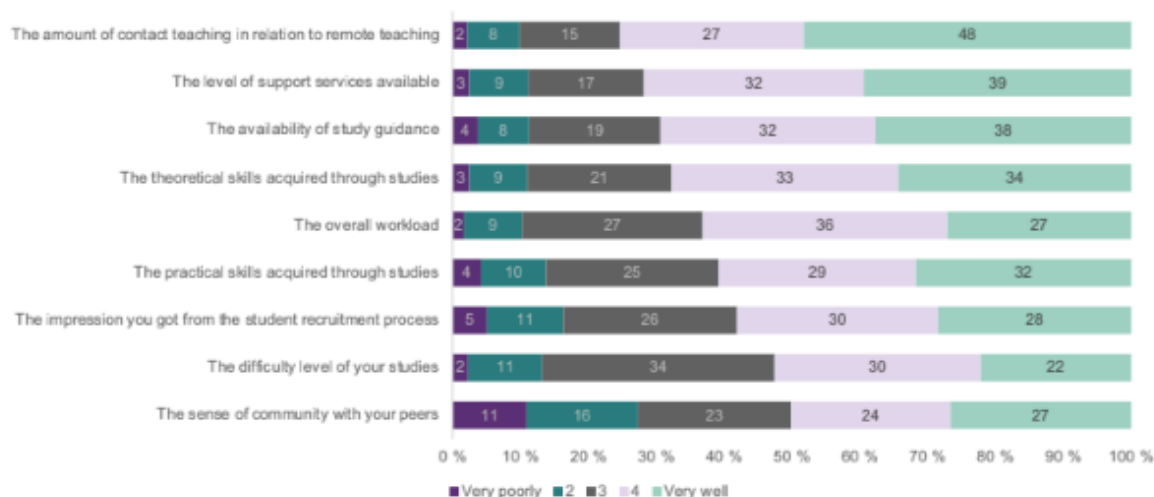
Finland vid yrkeshögskolor (22 %) än vid universitet (15 %), liksom viljan att arbeta i Finland (35 % vid yrkeshögskolor och 28 % vid universitet).

Figur 1: Orsak att välja Finland som studieland per högskolesektor. Procent av respondenterna, N = 651.

Könet hade inga statistiskt signifikanta kopplingar till orsakerna att välja Finland som studieland. Respondenter som hade barn att försörja nämnde oftare viljan att arbeta i Finland som orsak till att söka sig till Finland. Däremot nämndes terminsavgifternas skälighet samt utbildningsprogrammets kvalitet och anseende oftare bland sådana respondenter som inte hade barn att försörja. Det fanns flera skillnader enligt ålder: yngre respondenter motiverade oftare än äldre respondenter valet av Finland med Finlands attraktivitet, högskolans kvalitet och anseende samt skäliga terminsavgifter, medan äldre respondenter oftare än yngre nämnde viljan att arbeta i Finland.

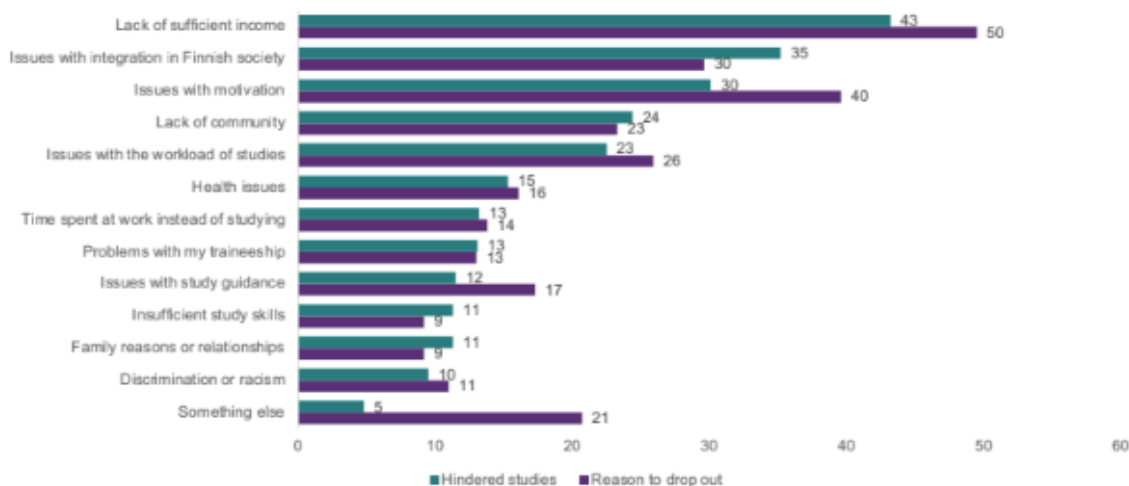
Respondenterna ombads också bedöma hur väl deras förväntningar om vissa saker till slut motsvarade verkligheten på skalan ett (*mycket dåligt*) till fem (*mycket väl*). Fördelningen av svaren presenteras i figur 2. Bäst hade förväntningarna förverkligats vad gällde mängden närundervisning (75 % bedömde att förväntningarna förverkligats bra eller mycket bra) och på tillgången till stödtjänster (72 %). Sämst uppfylldes förväntningarna om en känsla av gemenskap med jämlingar (upp till 27 % bedömde att förväntningarna förverkligats dåligt eller mycket dåligt) samt på föreställningarna om rekryteringsprocessen för studerande (16 %). Även i dessa frågor ansåg dock minst hälften av respondenterna att förväntningarna har uppfyllts väl eller mycket väl.

Figur 2: Motsvarighet mellan förväntningar och verklighet. Procent av respondenterna, N = 575. Jag vet inte-svaren har tagits bort.

19 procent av respondenterna uppgav att de övervägt att avbryta sina studier. Högskolesektorn, examensnivån eller utbildningsområdet hade inget statistiskt signifikant samband med övervägandet av avbrytande, liksom inte heller kön, ålder eller underhållsberättigade barn. Däremot uppgav medborgare i EU/EES-länder något oftare (25 %) att de övervägt att avbryta sina studier än medborgare i andra länder (16 %). Detta syns också i en granskning enligt världsdel: 24 procent av alla européer uppgav att de övervägt att avbryta sina studier, medan 16 procent av asiaterna och endast 10 procent av afrikanerna uppgav detta. Övervägandet av att avbryta studierna ökade i takt med den tid som man vistats i Finland: då 10 procent av dem som vistats i landet mindre än ett år uppgav att de övervägt att avbryta sina studier, var motsvarande siffra 18 procent för dem som vistats i landet i mer än ett men mindre än två år, 26 procent för dem som vistats i landet i mer än två men mindre än tre år och till och med 32 procent för dem som vistats i Finland i tre år eller längre.

Respondenterna tillfrågades också om fördröjningar i studierna. Endast 19 procent av respondenterna uppgav att deras studier har framskridit enligt planerna. De vanligaste orsakerna till att studierna fördröjdes var utkomstsvårigheter (43 %), problem med integrationen i det finländska samhället (35 %) samt motivationsproblem (30 %). Samma faktorer uppgavs i något olika ordning som de viktigaste orsakerna till att avbryta studierna för dem som hade övervägt att avbryta studierna. I figur 3 presenteras orsakerna till att studierna fördröjts och att studierna eventuellt skulle avbrytas. Integrationen i det finländska samhället ansågs mycket ofta vara en faktor som fördröjer studierna (35 %), men endast 30 procent av de som övervägt att avbryta studierna uppgav att detta var orsaken till övervägandet. Granskat på annat sätt nämndes de övriga orsakerna ganska sällan (5 %) som orsak till att studierna fördröjdes, men ofta (21 %) som orsak till att avbryta studierna. Likaså nämndes motivationsproblem, utkomstsvårigheter och problem med studiehandledningen oftare som orsak till att avbryta studierna (40 %, 50 % och 17 %) än som en faktor som fördröjer dem (30 %, 43 % och 12 %).

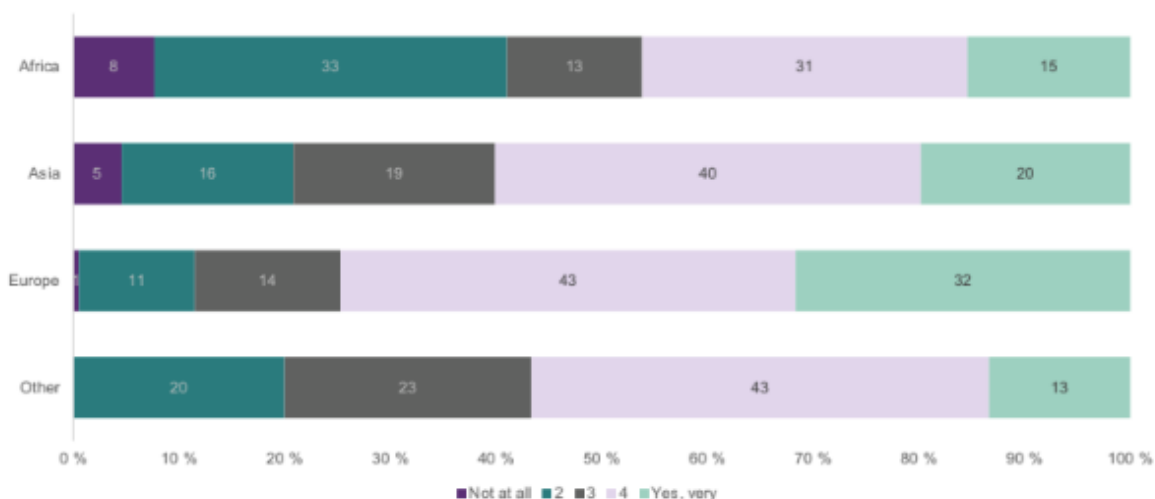

Figur 3: Orsaker till fördröjda studier (N = 632) och övervägande av att avbryta studierna (N = 132). Procent av respondenterna.

48 procent av respondenterna rapporterade överhuvudtaget om problem med integrationen i det finländska samhället. Högskolesektorn hade inget statistiskt signifikant samband med detta, men personer som studerar för högre högskoleexamen anmälde problem oftare (53 %) än personer som studerar för lägre högskoleexamen (43 %). Likaså hade könet inget statistiskt signifikant samband med integrationsproblem, men med åldern ökade problemen tydligt: 38 procent av alla under 25 år, 51 procent av 25–29-åringarna och 56 procent av alla över 30 år rapporterade problem.

35 procent av medborgarna i EU/EES-länder hade haft problem med integrationen i det finländska samhället, medan 54 procent av medborgarna i andra länder hade haft sådana problem. Av alla européer uppgav 36 procent integrationsproblem, av asiaterna 53 procent och av afrikanerna 54 procent. Även längden på vistelsen i landet hade samband med integrationsproblemer. 31 procent av dem som vistats i landet under ett år, 56 procent av dem som vistats i landet över ett men under två år, 61 procent av dem som vistats i landet över två men under tre år och 54 procent av dem som vistats i landet över tre år rapporterade problem.

På skalan ett (*inte alls*) till fem (*ja, mycket*) uppgav 20 procent av respondenterna att de inte känt sig välkomna i Finland. 63 procent hade känt sig välkomna. Resultaten är mycket likartade som vid integrationsproblemen. Fördelningen av svaren enligt världsdel presenteras i figur 4.

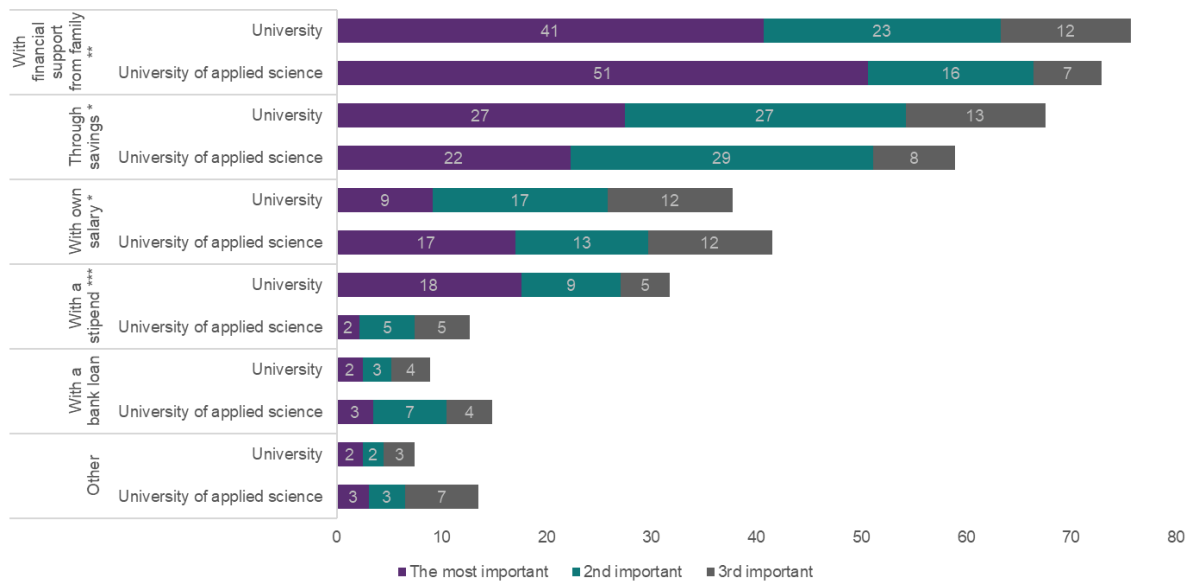

Figur 4: Har känt sig välkommen i Finland, enligt världsdel. Procent av respondenterna, N = 550.

Finansiering av studier och terminsavgifter

Det vanligaste sättet att finansiera studierna var familjens ekonomiska stöd. Två av tre respondenter (75 %) hade nämnt det bland de tre viktigaste finansieringskanalerna och nästan hälften (44 %) uppgav att det var den viktigaste finansieringskällan. Den näst vanligaste finansieringskanalen var besparingar och den tredje den egna lönen. Endast 12 procent av respondenterna uppgav stipendium som den viktigaste finansieringskällan och överhuvudtaget endast en fjärdedel (25 %) bland de tre viktigaste finansieringskällorna.

Finansieringskällorna och deras prioritetsordning enligt utbildningssektor presenteras i figur 5. Universitetsstuderande nämnde familjens stöd något oftare (76 %) än de som studerade vid yrkeshögskolor (71 %), men över hälften (51 %) av yrkeshögskolestuderandena ansåg att det var den viktigaste finansieringskällan, medan motsvarande siffra vid universiteten endast var 41 procent. Besparingarna hade större betydelse vid universiteten, medan den egna lönen var en viktigare finansieringskälla vid yrkeshögskolorna. Den klart största skillnaden fanns dock i stipendierna: Av universitetsstuderandena utsåg 17 procent stipendiet till den viktigaste finansieringsformen för studierna och sammanlagt 32 procent till de tre viktigaste finansieringskällorna, medan motsvarande siffror för yrkeshögskolestuderande endast var två och 13 procent.

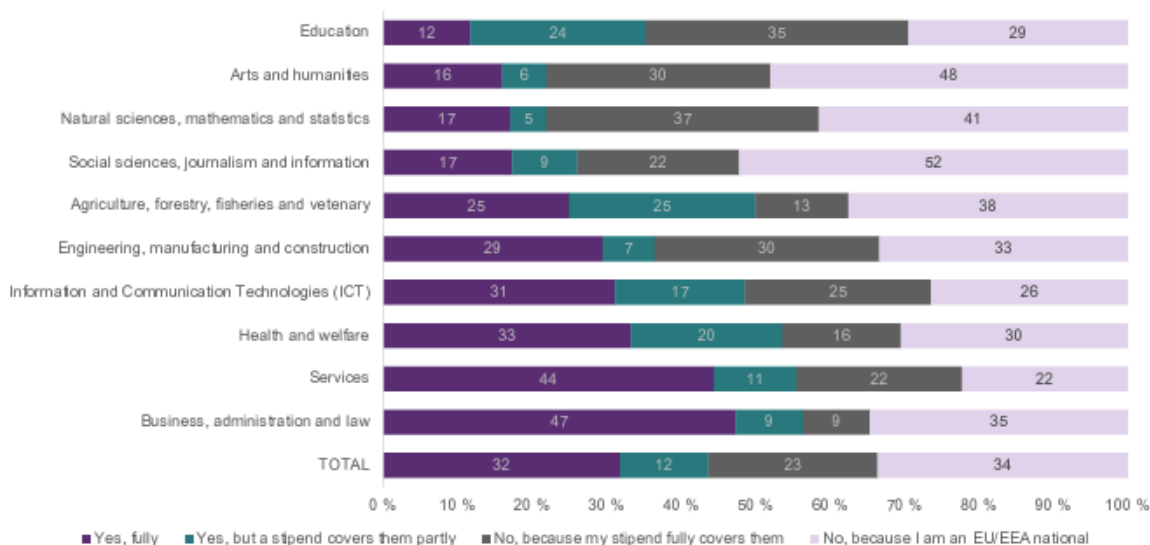
Figur 5: Hur finansierar du i huvudsak dina studier? Enligt utbildningssektor, procent av respondenterna, N = 635.

Det fanns inga statistiskt betydande skillnader mellan könen i studiernas finansieringssätt. Betydelsen av familjens ekonomiska stöd framhövdes hos de yngre respondenterna, men minskade något i de äldre åldersgrupperna. Besparingar nämndes oftare som den viktigaste finansieringskällan av de äldsta respondenterna, men som den näst eller tredje viktigaste av yngre. Omnämningen om stipendium blev vanligare med åldern. Om respondenten hade barn att försörja betonades besparingarnas betydelse, och om inte, nämndes familjens ekonomiska stöd oftare.

En tredjedel (32 %) av respondenterna uppgav att de betalar full terminsavgift för sina studier. 17 procent av universitetsstuderandena och hela 56 procent av yrkeshögskolestuderandena uppgav detta. Likaså uppgav en tredjedel (34 %) att de inte betalar terminsavgifter eftersom de är medborgare i ett EU- eller EES-land. Här fanns det ingen stor skillnad mellan olika sektorer, vid universiteten var siffran 35 procent och i yrkeshögskolorna 31 procent. Nästan en fjärdedel av respondenterna uppgav att stipendiet täcker terminsavgifterna i sin helhet och 12 procent uppgav att stipendiet täcker en del av avgifterna. Upp till 35 procent av universitetsstuderandena uppgav att stipendiet täcker terminsavgifterna helt och 13 procent delvis, men motsvarande siffror för yrkeshögskolestuderande var endast två och 11 procent. I figur 6 specificeras betalningen av terminsavgifter enligt utbildningsområde¹. Flest respondenter som själva betalade terminsavgifter fanns inom handel, förvaltning och juridik (47 %) samt inom servicebranscherna (44 %), minst inom de pedagogiska branscherna (12 %) samt inom de humanistiska och konstbranscherna (16 %). Det förekommer visserligen stora variationer branschvis i hur stor andel av respondenterna som uppgav sig vara medborgare i EU- eller EES-länder och därför inte betalar terminsavgifter, men också i hur många som uppgav att stipendiet täcker terminsavgifterna antingen helt eller delvis. Yrkeshögskolestuderande

¹ Resultatet är statistiskt signifikant ($p < 0,001$), men på grund av det ringa antalet respondenter måste man förhålla sig avvaktande till resultatens generaliserbarhet.

uppgav oftare än universitetsstuderande att de finansierar sina studier med banklån eller på andra sätt, men andelarna är mycket små och inte statistiskt signifikanta.

Figur 6: Betalar du terminsavgifter? Enligt utbildningsområde, procent av respondenterna, N = 641.

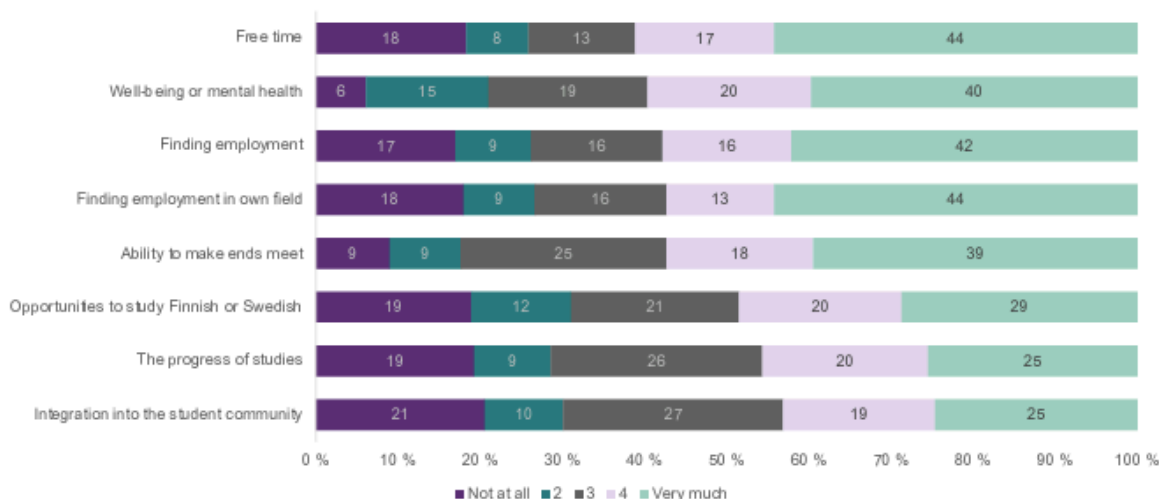
De som inte betalade terminsavgifter (N = 397) tillfrågades om de var villiga att studera i sitt nuvarande utbildningsprogram om de var tvungna att betala terminsavgifter. Endast nio procent svarade ja. 68 procent svarade nej och 22 procent visste inte. Det fanns knappt någon skillnad mellan högskolesektorerna, nio procent av universitetsstuderandena och 11 procent av yrkeshögskolestuderandena skulle vara villiga att fortsätta med det nuvarande utbildningsprogrammet om de skulle bli tvungna att betala terminsavgifter. Det fanns inga statistiskt signifikanta skillnader mellan kön och åldersgrupp, men däremot skulle upp till 29 procent² av de respondenter som hade barn att försörja vara villiga att fortsätta med sitt nuvarande utbildningsprogram även om de måste betala terminsavgifter. Av de barnlösa respondenterna var endast åtta procent av denna åsikt. De som svarade jakande (N = 34) tillfrågades ännu hur mycket de skulle vara beredda att betala för sina studier. Den genomsnittliga betalningsberedskapen var 4 290 euro per år.

När man frågade dem som betalade terminsavgifter (N = 247) om terminsavgifternas storlek var den genomsnittliga summan 8 810 euro per år, dvs. mer än dubbelt så stor som den ovan nämnda beredskapen. De som betalar terminsavgifter tillfrågades också om de är villiga att studera inom sitt nuvarande utbildningsprogram om terminsavgifterna är högre. Fyra av fem (79 %) uppgav att de inte är beredda att betala mer. 13 procent skulle vara beredda att betala 1 000 euro mer per år och sex procent 2 000 euro mer per år. Endast några respondenter uppgav att de skulle vara beredda att betala det belopp de nu betalat dubbelt eller tredubbelt. Könet, åldersgruppen eller underhållsberättigade barn hade inget statistiskt signifikant samband med viljan att betala högre terminsavgifter.

De respondenter som betalade terminsavgifter tillfrågades också om avgifterna har haft en negativ inverkan på följande: fritiden, sysselsättningen, sysselsättning inom den egna

² Resultatet är statistiskt signifikant ($p < 0,05$), men på grund av det mycket ringa antalet respondenter måste man förhålla sig avvaktande till resultatens generaliserbarhet.

branschen, utkomsten, framstegen i studierna, möjligheten att studera finska eller svenska, integrationen i studerandegemenskapen samt välbefinnandet eller den psykiska hälsan. Terminsavgifterna uppgavs ha den största negativa inverkan på fritiden, välbefinnandet eller den psykiska hälsan samt sysselsättningen. Terminsavgifterna hade minst negativ inverkan på studierna i finska eller svenska och integrationen i studerandegemenskapen. Fördelningen av svaren presenteras i figur 7.

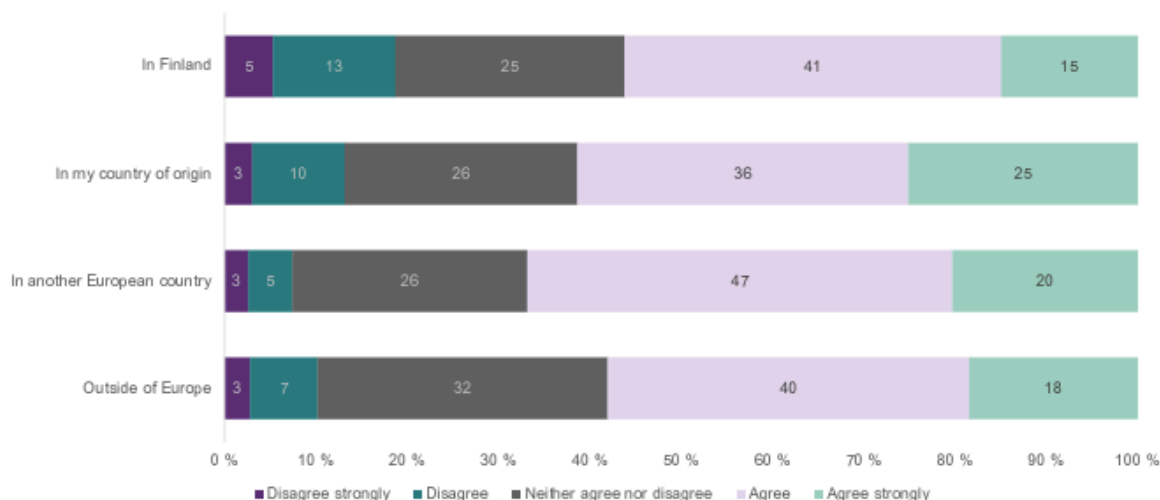
Figur 7: Har terminsavgifterna haft en negativ inverkan på följande? Procent av respondenterna. N = 244.

Den enda statistiskt signifikanta skillnaden enligt kön var att kvinnorna upplevde att terminsavgifterna hade en negativ inverkan på sysselsättningen något oftare än männen, men skillnaden är mycket liten. Åldern eller underhållsberättigade barn hade inget statistiskt signifikant samband med de negativa effekterna av terminsavgifterna.

Till sist tillfrågades de som betalade terminsavgifter hur de bedömde att de fått valuta för pengarna på en skala från noll (*mycket dåligt*) till tio (*mycket bra*). Medeltalet för svaren var 5,8, medianen 6 och typvärdet 8. Sex procent av respondenterna hade valt det mellersta värdet (5), en tredjedel (32 %) upplevde att de fått dåligt med valuta för pengarna (0–4) och nästan två tredjedelar (63 %) upplevde att de fått bra valuta för pengarna (6–10). Det fanns ingen statistiskt signifikant skillnad mellan högskolesektorerna.

Sysselsättning

Endast drygt hälften (56 %) av respondenterna trodde att deras studier ger dem tillräckliga färdigheter och kompetens för att få sysselsättning i Finland (figur 8). Nästan en femtedel (18 %) av respondenterna var av annan åsikt. Bäst bedömdes utbildningen främja sysselsättningen i övriga Europa: två av tre (67 %) respondenter var av samma åsikt och endast åtta procent var av annan åsikt.

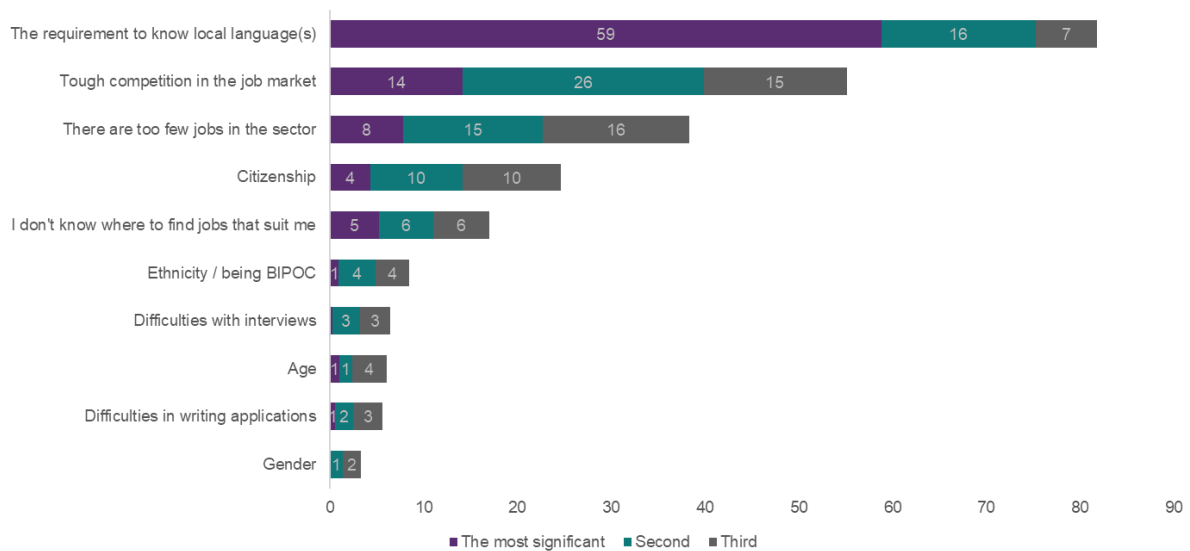
Figur 8: De färdigheter som studierna ger och förutsättningar att sysselsätta sig i Finland, det ursprungliga hemlandet, resten av Europa och utanför Europa. Procent av respondenterna, N = 641. *Jag vet inte*-svaren har tagits bort.

Respondenterna tillfrågades om de lyckats söka en arbets- eller praktikplats både under studierna och efter den eventuella första examen³. 22 procent hade fått en arbetsplats och 28 procent hade fått en praktikplats under studierna. Efter den första examen hade 10 procent av respondenterna fått en arbetsplats och endast fem procent hade fått en praktikplats. Siffrorna är mycket små, men en mycket stor andel av respondenterna hade inte ens sökt en arbets- eller praktikplats: åtminstone 26 procent hade ännu inte sökt en arbetsplats under studietiden och 47 procent hade inte gjort det efter den första examen. Åtminstone 26 procent av respondenterna hade ännu inte ansökt om en praktikplats under studietiden och 49 procent hade inte gjort det efter den första examen.

De som fått en arbets- eller praktikplats tillfrågades om arbetet har varit inom den egna branschen. Praktikplatsen under studietiden var oftast helt (58 %) eller delvis (31 %) från den egna branschen, likaså arbetsplatsen under studietiden (35 % helt och 38 % delvis). Antalet respondenter som redan avlagt sin första examen var mycket litet, men över hälften av dem uppgav att deras arbetsplats (55 %) eller praktikplats (63 %) efter examen inte alls var inom den egna branschen. 63 procent av respondenterna uppgav att de fått lön för praktik under studietiden, men endast 29 procent av respondenterna efter den första examen.

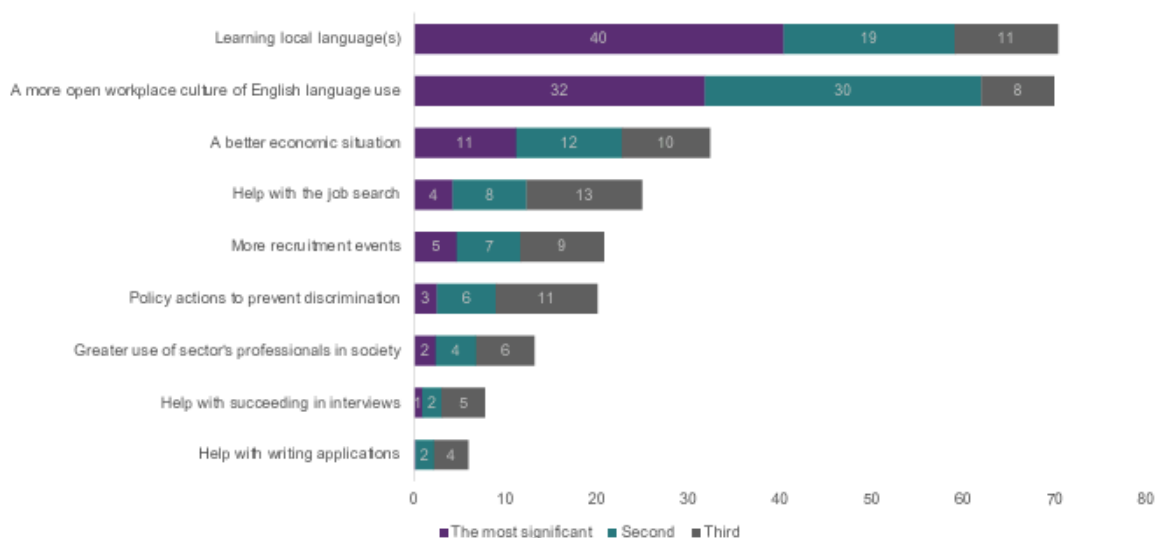
Det vanligaste hindret för att få en arbets- eller praktikplats var kraven på språkkunskaper. Fyra av fem respondenter (82 %) och 59 procent av respondenterna ansåg att det var det största hindret för att få en arbets- eller praktikplats. Den näst vanligaste orsaken var hård konkurrens på arbetsmarknaden (nämndes av 55 %) och den tredje orsaken var bristen på arbetsplatser (38 %). Fördelningen av svaren presenteras i figur 9.

³ Gäller *inte mig*-svaren har tagits bort

Figur 9: De största hindren för att få en arbets- eller praktikplats. Procent av respondenterna, N = 595.

På motsvarande sätt frågades vilka saker som skulle främja erhållandet av en arbets- eller praktikplats (figur 10). 70 procent av respondenterna nämnde inläring av lokala språk (40 procent ansåg detta vara viktigast) och likaså 70 procent en arbetskultur som är öppnare för att använda engelska (32 procent ansåg att detta är viktigast). En bättre ekonomisk situation (nämndes av 32 %) och hjälp med att söka arbete ansågs också vara nyttiga (nämndes av 25 %).

Figur 10: De viktigaste faktorerna som främjar erhållandet av arbets- eller praktikplats. Procent av respondenterna, N = 601.

Framtiden i Finland

Respondenterna ombads bedöma sin erfarenhet av studierna som helhet på en skala från noll (*mycket dålig*) till tio (*mycket bra*). Medeltalet från alla respondenter var 7,1, medianen 8 och typvärdet 8. Endast två procent av respondenterna valde det mellersta värdet (5). 13

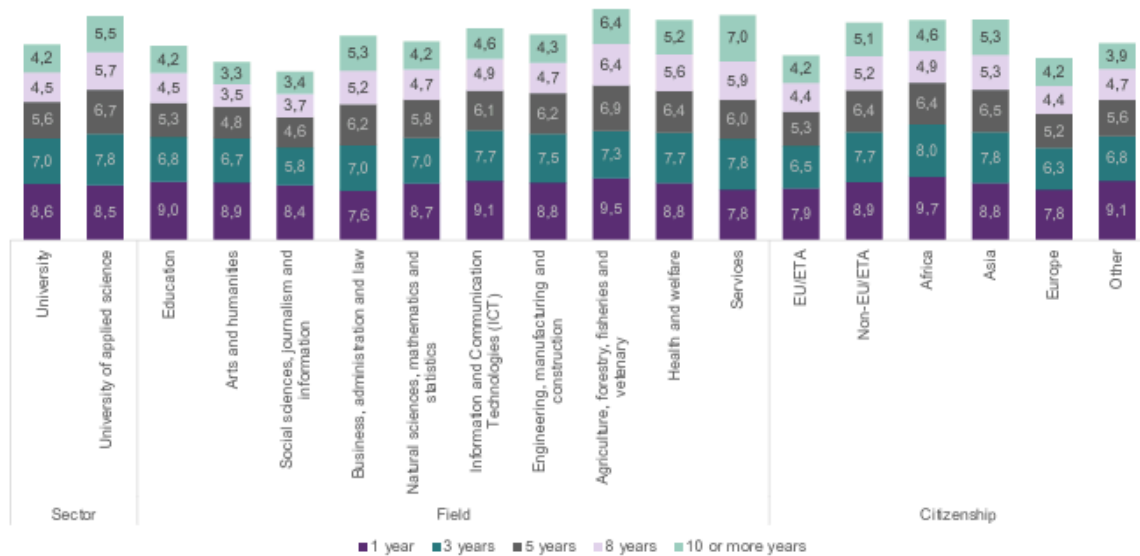
procent av respondenterna bedömde att deras erfarenheter var svaga (värderna 0–4) och till och med 85 procent att de var bra (6–10). Det fanns ganska få skillnader mellan olika grupper. Studerande vid universitet gav i genomsnitt något bättre vitsord (7,4) än studerande vid yrkeshögskolor (6,7). Skillnaderna enligt examensnivå eller utbildningsområde var inte statistiskt signifikanta, inte heller skillnaderna mellan könen eller åldersgrupperna. Medborgare i EU- eller EES-länder var i genomsnitt något nöjdare med sina erfarenheter (7,5) än medborgare i andra länder (7,0). Ju längre man bott i Finland, desto sämre var bedömningen av studierna: De som bott i landet i mindre än ett år gav i genomsnitt betyget 7,5, de som bott i landet i mindre än två år 7,3, de som bott i landet i mindre än tre år 6,7 och de som bott i landet en längre tid 6,6.

På samma sätt frågade man om respondenten skulle rekommendera sitt eget utbildningsprogram till en internationell sökande som överväger att studera i Finland. På skalan noll (*inte alls*) till tio (*ja, starkt*) var medeltalet 6,8, medianen 8 och typvärdet 10. Det mellersta alternativet (5) hade igen valts av endast två procent av respondenterna. 23 procent (värdena 0–4) skulle inte rekommendera sitt utbildningsprogram, medan 76 procent av respondenterna rekommenderade programmet (värdena 6–10). Universitetsstuderande skulle i genomsnitt mer sannolikt rekommendera sitt eget utbildningsprogram (7,2) än yrkeshögskolestuderande (6,1). Medborgare i EU- eller EES-länder var också mer sannolika referenspersoner (7,8) än medborgare i andra länder (6,4). Återigen minskade den tid som tillbringades i Finland sannolikheten för att man skulle rekommendera utbildningsprogrammet: Personer som bott i landet i mindre än ett år uppgav att sannolikheten för rekommendation var i genomsnitt 7,5, personer som bott i landet i mindre än två år 7,0, personer som bott i landet i mindre än tre år 5,8 år och personer som bott i landet en längre tid 6,1.

60 procent av respondenterna skulle välja Finland som studieland om de nu skulle ansöka om studieplats. 19 procent skulle inte välja Finland och 21 procent vet inte. 63 procent av universitetsstuderandena och 55 procent av yrkeshögskolestuderandena skulle välja Finland på nytt. Examensnivån eller utbildningsområdet hade inget statistiskt signifikant samband. Av EU- eller EES-medborgarna skulle 73 procent välja Finland och av medborgarna i andra länder 56 procent. 50 procent av afrikanerna, 56 procent av asiaterna, 73 procent av européerna och 67 procent av de övriga skulle välja Finland på nytt. 70 procent av dem som bott i Finland under ett år skulle göra samma val på nytt, 59 procent av dem som bott i Finland under två år, 57 procent av dem som bott i Finland under tre år och endast 49 procent av dem som bott längre i landet. 70 procent av respondenterna under 25 år, 53 procent av 25–29-åringarna och 58 procent av personerna över 30 år skulle välja Finland på nytt. Könet eller underhållsberättigade barn hade inget statistiskt signifikant samband med detta.

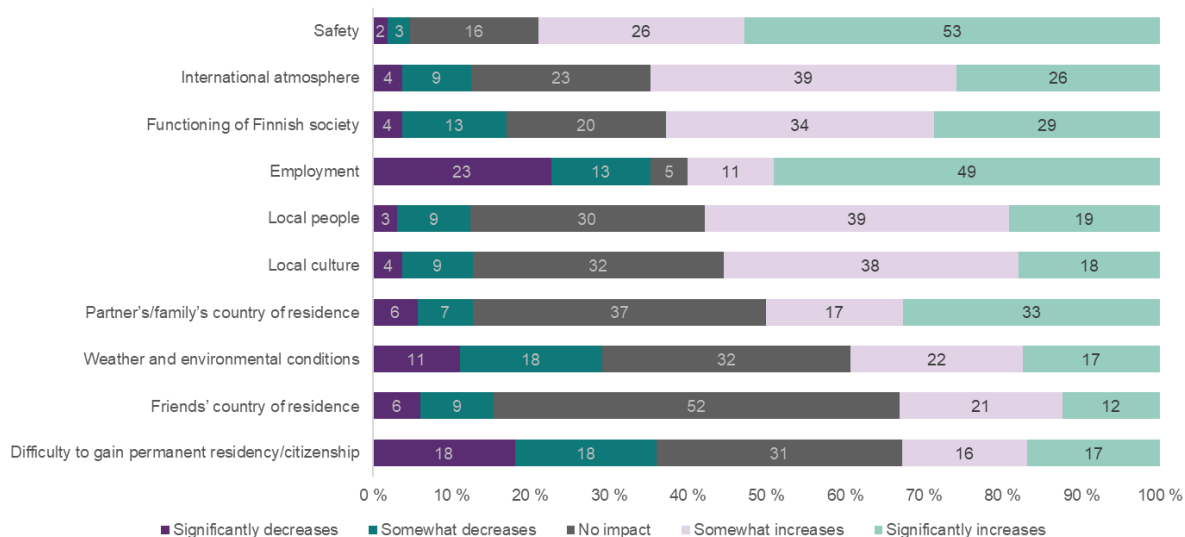
Sannolikheten för att bo i Finland efterfrågades på skalan ett (*mycket osannolikt*) till tio (*mycket sannolikt*) och separat med ett års (medelvärde 8,6), tre års (7,3), fem års (6,0), åtta års (4,9) och tio års (4,7) tidsintervall. I genomsnitt trodde alltså respondenterna att de skulle bo i Finland ännu om fem år, men inte längre om åtta år. I figur 11 presenteras sannolikheten för att bo i Finland som en stapel under olika tidsintervaller per utbildningssektor, utbildningsområde och nationalitet (dikotomiskt enligt EU/EES-område samt per världsdel). Av figuren kan man se att universitetsstuderande anser att det är osannolikare att bo i Finland än yrkeshögskolestuderande, i synnerhet på längre sikt. Likaså anser de som

studerar inom jord- och skogsbruksbranscherna och servicebranscherna att det är mer sannolikt att de bor i Finland – men det bör observeras att antalet respondenter inom dessa branscher är mycket litet. De som studerar samhällssektorer samt humanistiska och konstnärliga branscher anser att det är osannolikt att de stannar kvar i Finland. Granskat enligt nationalitet anser medborgare i EU- och EES-länder att det är osannolikare att stanna i Finland än medborgare i andra länder. Granskat enligt världsdel anser medborgarna i afrikanska och asiatiska länder att det är mest sannolikt att de stannar i Finland och européerna att det är mest osannolikt.

Figur 11: Sannolikheten för att bo i Finland per utbildningssektor, utbildningsområde och nationalitet. Medelvärdesjämförelse, N = 440.

Även faktorer som påverkar möjligheterna att stanna kvar i Finland kartlades med ett frågebatteri (figur 12). Säkerheten talade mest för att bo i Finland: upp till 79 procent av respondenterna uppgav att den åtminstone i viss mån ökar Finlands dragningskraft. Även den internationella atmosfären (65 %), det finländska samhällets funktion (63 %) och sysselsättningen (60 %) ansågs vara attraktionsfaktorer. På motsvarande sätt ansågs svårigheter att få uppehållstillstånd eller medborgarskap (36 % uppgav att detta åtminstone i viss mån minskar Finlands dragningskraft), sysselsättning (35 %) samt väder- och miljöförhållanden (29 %) vara faktorer som stöter en bort från Finland.

Figur 12: Hur påverkar följande faktorer ditt beslut att stanna i Finland? Procent av respondenterna. N = 543

Sammanfattning och slutsatser

Respondenterna bedömde i regel sina erfarenheter av studierna som bra, skulle vara beredda att rekommendera sitt utbildningsprogram för andra internationella studerande och största delen skulle också välja Finland på nytt om de nu skulle ansöka om en studieplats. Hälften av respondenterna hade dock haft problem med integrationen i det finländska samhället och var femte kände sig inte välkommen till Finland. Långvarigt boende i Finland ansågs vara ganska osannolikt. Många upplevde att färdigheterna från studierna bättre stöder sysselsättningen någon annanstans än i Finland.

Av dem som för närvarande inte betalar terminsavgifter skulle ganska få vara beredda att betala för sina nuvarande studier. På motsvarande sätt är de som betalar terminsavgifter i regel inte beredda att betala mer för sina studier. Av detta är det dock svårt att dra slutsatsen om en utvidgning eller höjning av terminsavgifterna skulle minska antalet nya sökande.

Studierna finansieras i huvudsak med familjens ekonomiska stöd, vilket säkert påverkar urvalet av internationella studerande. Även besparingar och löneinkomster är viktiga, men sysselsättning i Finland under studietiden var ganska liten. Stipendiernas betydelse ser ganska liten ut, även om terminsavgifterna för fler än var tredje respondent täcks antingen helt eller delvis av stipendiet.

Säkerheten och funktionen av det finländska samhället framträder som viktiga attraktionsfaktorer. Det verkar dock som om faktorn som påverkar båda riktningarna, sysselsättningen, kan avgöra om man stannar i Finland efter studierna eller flyttar någon annanstans. De största hindren för sysselsättning ansågs vara kraven på språkkunskaper samt mer konjunkturrelaterade faktorer, få arbetsplatser och hård konkurrens på arbetsmarknaden. Utöver förbättring av den ekonomiska situationen sågs inläring av Finlands nationalspråk och även en öppnare inställning till att använda av engelska i arbetslivet som möjligheter för att främja sysselsättningen.

Källor

Utbildningsförvaltningens statistiktjänst. (n.d.) Internationalitet. Hänvisad 4.11.2024.
<https://vipunen.fi/sv-fi/gemensamma/Sidor/Kansainv%C3%A4rldsutbyr%C3%A4nning.aspx>

SOA (24.3.2023) Studerandebaremeterns boenderapport (på finska). Hänvisad 8.11.2024.
<https://www.soa.fi/tutkimukset-ja-raportit/opiskelijabarometr-in-asumisen-raportti.html>